

ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਜੇ.

ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰ ਲਿਮਿਟੇਡ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਦਵਿੰਦਰ ਲਾਲ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦੇਹ

2016 ਦਾ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 1183

ਫਰਵਰੀ 28, 2017

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਆਰਟਿਕਲ. 227 — ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 — ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 — ਐੱਸ. , ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ - ਅਮਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਐਲਪੀਏ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਖਾਰਜ - ਸੋਧੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੁਇਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੈ- ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਤਿ-ਤਕਨੀਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਖਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਿਵਹਾਰਕ।

(ਪੈਰਾ 15)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਵੀ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ

ਨੰ.1 ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ

ਉਪਰੋਕਤ ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਪਏ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। 120/- ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 13.07.2005 ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਿਰਫ Rs. 32.50 ਪੀ. ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਗਰੀਕਿਊਲਚਰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੇਲੋੜੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਇਹ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 20)

ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਸੰਤੋਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ, ਜੇ

(1) ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 14.01.2016 (ਅਨੇਕਚਰ P-10) ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਆਰਡਰ 21 ਨਿਯਮ 11 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 (ਲਈ ਸੰਖੇਪ “ਸੀਪੀਸੀ”) ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ 13.07.2005 ਨੂੰ 1995 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 207 ਵਿੱਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(2) ਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ।

(4) ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ¹, ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ (ਮੌਤ) ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ² ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਲੈਂਡ ਓਨਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸਿੱਖੋ। ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ³ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ

ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ⁴ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਦਲੀਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

11996(5) SCC 164

21996(4) SCC 469

31991(1) SCC 174

42015(3) PLR 583

ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਅਰਥਾਤ, ਦਵਿੰਦਰ ਲਾਲ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਐਲਪੀਏ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ LPA ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 13.07.2005 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 1995 ਦਾ ਨੰਬਰ 73 (ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ)। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਿਆਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(5) ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਮਿਆਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਧੀਰਜ ਸਿੰਘ (ਮੌਤ) ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 19.04.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਸੈਸਰਜ਼ ਆਰਟੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਆਇ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2016 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1863-1865) ਦੁਆਰਾ 26.02 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 2016 ਅਤੇ ਅਜੈ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1995 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 73 ਵਿੱਚ ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ ਸੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਜੱਗਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੰਘ। ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(6) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਮਿਆਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਧੀਰਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(7) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 1, ਦਵਿੰਦਰ ਲਾਲ ਬਾਂਸਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਵਿਭਾਗ ਭਾਵ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ 1995 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 207 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਆਰਐਫਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ। RFAs ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸੈੱਟ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(8) ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਐੱਲ.ਪੀ.ਏ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਕੋਈ ਐਲਪੀਏ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 13.07.2005 ਦੇ ਅਨੇਕਚਰ P-6 ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਪੀਏ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(9) **1995 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 73 (ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ)** ਵਿੱਚ 13.07.2005 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸਾ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨੇ 88-89 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ:-

“ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ 120/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਸਹੀ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਕਟੌਤੀ ਲਈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ.

ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ 120/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਐਕਟ ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨਗੀਆਂ।”

(10) ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਝਗੜਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ **ਸਮਿਆਥਲ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ **ਧੀਰਜ ਸਿੰਘ ਦੇ** ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ-1-ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਦਵਿੰਦਰ ਲਾਲ ਬਾਂਸਲ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਉਸੇ ਰਕਮ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ **ਜੱਗਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ**

ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਜਾਂ ਉਹ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਲਈ ਹੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(11) **ਸਮਿਆਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਪੈਰਾ 12, ਜਿਸਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਉਹੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 22.05.1991 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਿਆਨਤਾ, ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਅਪਾਹਜਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲਾ ਲੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(12) **ਸਮਿਆਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ **ਧੀਰਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ **ਧੀਰਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਵਾਜ਼ਬ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ 200/- ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ **ਇਮਰਤ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 29 ਨਵੰਬਰ, 2013** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। **ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2012(2) RCR(ਸਿਵਲ) 437 : 2013 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ.10799)**।

“ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਹੁੱਡਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥ ਬਹੁਤ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸਨ ਅਤੇ 1110 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਦੇਰੀ ਲਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਸੀ। ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਅਣਪੜ੍ਹ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਪਿੰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਅੱਧੀ ਪੱਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2012 (2) RCR (ਸਿਵਲ) 441 ਵਿੱਚ : 2013 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5335-5336 ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲਾ ਸਮਿਆਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. **ਸਪੈਸ਼ਲ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ 5.7.2013 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ**, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਾਰਨ ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਧਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਉਹੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 22.05.1991 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਿਆਨਤਾ, ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਅਪਾਹਜਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲਾ ਲੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 142 ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬੇਲੋੜੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ

RFA ਨੰ. 5477/2011 ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

(13) **ਧੀਰਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਤਤਕਾਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

“ਇਕਵਿਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਤਿ ਤਕਨੀਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੈਡੈਟਿਕ।”

(14) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਉਹੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। **ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ **ਸਮਿਆਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਅਤੇ **ਧੀਰਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸਾਂ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ।

(15) ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੁਇਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੈ-ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਤਿ-ਤਕਨੀਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਖਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਿਵਹਾਰਕ।

(16) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਧਿਐਨ 'ਤੇ

ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ

ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(17) ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਡਬੱਧ ਜਾਂ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਵੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ **ਪਦਮਸੁੰਦਰ ਰਾਓ (ਮ੍ਰਿਤਕ)** ਬਨਾਮ **ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ**⁸, **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ** ਬਨਾਮ **ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਲ ਮਨਚੰਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ**⁹, **ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ** ਬਨਾਮ **ਮੁਹੰਮਦ ਇਲਿਆਸ**¹⁰ ਅਤੇ **ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ** ਬਨਾਮ **ਗਣੇਸ਼ੀ ਲਾਲ**¹¹।

(18) ਦੁਹਰਾਓ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪਤਾ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ **ਗਣੇਸ਼ੀ ਲਾਲ** ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਅਤੇ 12 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, **ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਲ ਮਨਚੰਦਾ** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ **ਮੁਹੰਮਦ. ਇਲਿਆਸ** ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਜਿਸਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੋ: -

11. “12...ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਵੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਹੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਹਰ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਇਕੋ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; (i) ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ, ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਤ। ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖੋਜ ਉਹ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਜੱਜ ਸਿੱਧੇ, ਜਾਂ ਅਨੁਭਵੀ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ; (ii) ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ; ਅਤੇ (iii) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਿਰਣਾ। ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਤੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਤਰਕ ਨਾਲ ਕੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।

ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ. ਉਸ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ

82002 (3) SCC 533

92004 (3) SCC 75

102006 (1) SCC 275

112008 (2) SCC 533

ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਵਜੋਂ ਇਕੱਲੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੈ। (ਵੇਖੋ: ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਧਾਂਸੂ ਸੇਖਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1968 ਐਸ.ਸੀ. 647) ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ. ਬਨਾਮ. ਧਨਵੰਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (1996 (6) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 44) ਇੱਕ ਕੇਸ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਅਤੇ ਬੰਧਨ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਕੁਵਿਨ ਬਨਾਮ ਲਿਧੋਮ (1901) AC 495 (HL), ਅਰਲ ਆਫ ਹਾਲਸਬਰੀ ਐਲ.ਸੀ. ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਰੇਕ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਾਸ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਯਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਤੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਚਰਚਾ, ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ, ਇਪਗਨਡ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਯਤਨ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਡ. ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਖੋ। ਮੁਹੰਮਦ. ਇਲਿਆਸ, (2006) 1 SCC 275 p.282 'ਤੇ, ਪੈਰਾ 12.

12. 15....ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਯੂਕਲਿਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੱਜਾਂ ਲਈ ਲੰਮੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਚਰਚਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਜੱਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ

ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਿਯਮਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਲੰਡਨ ਗ੍ਰੇਵਿੰਗ ਡੌਕ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਵੀ. ਹਾਰਟਨ (1951 AC 737 p.761 ਤੇ), ਲਾਰਡ ਮੈਕ ਡਰਮੋਟ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: (AII ER p. 14 CD)

"ਮਸਲਾ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਿਰਫ਼ ਵਿਲਜ਼, ਜੇ ਦੇ ਇਪਸਿਸਿਮਾ ਵਰਟਰਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਕੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਚਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

16. ਹੋਮ ਆਫਿਸ ਬਨਾਮ ਡੋਰਸੇਟ ਯਾਚ ਕੰਪਨੀ (1970 (2) ਆਲ ER 294) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਰੀਡ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਆਲ ER p.297g-h ਤੇ), "ਲਾਰਡ ਐਟਕਿਨ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ...ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ।" Megarry, J in Shepherd Homes Ltd. V. Sandham (No.2) (1971) 1 WLR 1062 ਨੇ ਦੇਖਿਆ: (AII ER p. 1274d-e) "ਇੱਕ ਨੂੰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਰਸਲ ਐਲਜੇ ਦੇ ਇੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਸੰਸਦ ਦਾ ਐਕਟ ਹੁੰਦਾ।" ਅਤੇ, ਹੈਰਿੰਗਟਨ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਰੇਲਵੇ ਬੋਰਡ (1972 (2) WLR 537) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਮੌਰਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ: (AII ER p. 761c)

"ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਣ ਜਾਂ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖ਼ਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਆਂਇਕ ਕਥਨ।"

17. ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਲਚਕਤਾ, ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਜਾਂ ਵੱਖਰਾ ਤੱਥ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਨੁਵਾਹ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

15. ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਡੇਨਿੰਗ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਲੋਕਸ ਆਰਟਿਕਲਸਿਕਸ ਬਣ ਗਏ ਹਨ: (ਅਬਦੁਲ ਕਯੂਮ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ, ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 680)

"ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਇਸਦੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵੇਰਵੇ ਪੂਰੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪਰਤਾਵੇ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਰਡੋਜ਼ੋ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।) ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ

ਕੇਸ ਲਾਈਨ ਦੇ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਸਮਾਨਤਾ
ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

"ਮਿਸਾਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ
ਚਿੰਨ੍ਹਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਨਿਆਂ ਦਾ ਮਾਰਗ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਰੀ ਹੋਈ ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਸੇ
ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਝਾੜੀਆਂ
ਅਤੇ ਟਾਹਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਪਾਓਗੇ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ
ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਖੋ
ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ VS. ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਲ ਮਨਚੰਦਾ, (2004) 3 ਐਸਸੀਸੀ 75,
ਪੰਨਾ 83-84, ਪੈਰਾ 15-18।"

(19) **ਸਮਿਆਥਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸਾਂ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ
ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ
ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਬੇਝਿਜਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਆਪਣੇ
ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਪਗਨਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ
ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ।

(20) ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ
ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ
ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਵੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ
ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ
ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਪਏ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। 120/- ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ
ਐਲਪੀਏ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ 13.07.2005 ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਸਿਰਫ @ ₹32.50
Ps ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। . ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ
ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਸ
ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ
ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੇਲੋੜੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ
ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਇਹ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(21) ਹੋਰ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ।

(22) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ
ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੋਰਟ
ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੇਲੋੜੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ
ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ, ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ
ਵਾਂਝੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੱਤ ਦੇ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ

ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ।

(23) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਤਤਕਾਲ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੀ ਐਸ ਬਾਜਵਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ—ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ